

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และอายุที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการศึกษา

ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยได้รับคำปรึกษาแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาการแล้วนำไปเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัด

ร้อยเอ็ด จำนวน 376 คน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ จากนั้นได้นำเสนอผลการค้นคว้าอิสระในรูปแบบตารางพร้อมอธิบายประกอบเชิงพรรณนา และใช้สถิติวิเคราะห์

สรุปผลการศึกษา

จากการการศึกษาคูณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พอสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป

ผู้ตอบแบบสอบถามในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 376 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 เพศหญิง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และมีอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.30 รองลงมา คือ อายุระหว่าง 26 – 50 ปี จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 31.64 และอายุระหว่าง 18 – 25 ปี จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 26.06

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ คุณลักษณะของมนุษยสัมพันธ์ และคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ ตามลำดับ และอยู่ในระดับปานกลาง คือ คุณลักษณะของผู้บริหาร และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อของแต่ละด้านพบว่า

2.1 ด้านคุณลักษณะของความเป็นผู้นำ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 9 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีความซื่อสัตย์สุจริตและคุณธรรมเป็นผู้มีความรับผิดชอบตรงต่อเวลาคิดกล้าทำกล้าตัดสินใจมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีภาวะของการเป็นผู้นำกล้าเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงานและปฏิบัติตนสามารถควบคุมอารมณ์ได้ในทุกสถานการณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานเป็นคนตรงไปตรงมาและเปิดเผยมีความรู้ความสามารถและระดับการศึกษาที่ดี

2.2 ด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร พบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในองค์กรหรือในชุมชนได้อย่างรวดเร็วถูกต้องและเหมาะสม

และเป็นผู้มีประสบการณ์ในการบริหารตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ เรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย คือ มีความเข้าใจในระเบียบกฎหมายที่ใช้ปฏิบัติและอำนาจหน้าที่ของตนเอง เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบมีการวางแผนงานในองค์กรอย่างเป็นระบบ มีความโปร่งใสในการทำงานด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารมีการมอบหมายงานให้ผู้ได้บังคับบัญชา ได้ถูกต้องตรงตามหน้าที่และความรู้ความสามารถ

2.3 ด้านคุณลักษณะของมนุษยสัมพันธ์ พบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ข้อเรียงลำดับ ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนในโอกาสต่างๆ พร้อมสร้าง สัมพันธ์ไมตรีอันดีต่อกันให้เกิดริและขยก่องชมเชยผู้อื่น ได้เหมาะสมกับกาลเทศะและจริงใจ พุดคุยเป็นกันเองกับทุกคนและไม่ถือตัวและอยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ มีการสื่อสารกับ เพื่อนร่วมงานและบุคคลอื่น ได้ดีตรงไปตรงมาชัดเจนสามารถเข้ากับชุมชนประชาชนและทุก คนได้ดียอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและมีเหตุผลตามลำดับ

3. ผลเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามเพศและอายุที่แตกต่างกัน

3.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความ คิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แยกตามเพศ พบว่า เพศ ชายโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ คุณลักษณะของความเป็นผู้นำ คุณลักษณะของมนุษย คุณลักษณะของผู้บริหาร เพศหญิงโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ คุณลักษณะของมนุษย สัมพันธ์ คุณลักษณะของความเป็นผู้นำและอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ คุณลักษณะของ ผู้บริหาร

และพบว่า ผลเปรียบเทียบระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การ บริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 3 ด้าน

3.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความ คิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า ประชาชนตำบลวังหลวงที่มีอายุระหว่าง 18–25 ปี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ คุณลักษณะของมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะของความเป็นผู้นำคุณลักษณะของผู้บริหารอายุระหว่าง 26–50 ปี มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก จำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ คุณลักษณะของความเป็นผู้นำ คุณลักษณะของมนุษยสัมพันธ์ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ คุณลักษณะของ ผู้บริหาร และที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก จำแนก

เป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน คือ คุณลักษณะของมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะ
ของความเป็นผู้นำ และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ คุณลักษณะของผู้บริหาร

และพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตาม
ความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุแตกต่างกันมี
ความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็น
ของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ ดังนี้ นายกต้องพร้อมเป็นตัวแทนหรือเป็นปากเสียงให้กับประชาชนในทุก
โอกาสและทุกครั้งที่ประชาชนต้องการความช่วยเหลือ (ความถี่ = 31) ควรหางบประมาณจาก
หน่วยงานอื่น ๆ ไม่ใช่รอแค่งบประมาณของตนเองเท่านั้น (ความถี่ = 27) ควรเปิดโอกาสให้
ประชาชนร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของ อบต. (ความถี่ = 24) นายกควรจัดให้มีบริการ
งานต่าง ๆ ให้กับชาวบ้าน (ความถี่ = 21) ควรจัดสรรงบประมาณให้กับทุกหมู่บ้านอย่างเท่าเทียม
กัน (ความถี่ = 18) และต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนกลุ่มอาชีพโดยการจัดงบประมาณให้
ตามความต้องการของกลุ่ม (ความถี่ = 15)

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตาม
ความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าคุณลักษณะที่
พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีภาวะความเป็นผู้นำมีมนุษยสัมพันธ์ และ
มีการบริหารที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด สมศักดิ์ ขาวลาภ (2544 : 13) ผู้นำมีผลกระทบต่อสิ่ง
อื่น ๆ หลายอย่าง ถ้าหัวหน้าหรือผู้บริหารเป็นผู้ที่มีความเป็นผู้นำ กิจการงานของหน่วยงานนั้น
ก็จะดำเนินไปได้โดยเรียบร้อยราบรื่นและก้าวหน้า ในทางตรงกันข้ามหากหัวหน้าหรือ
ผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำในตัวอาจเกิดผลเสียต่าง ๆ หลายประการทั้งนี้เพราะผู้นำเป็น
ตัวการแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ภายในหน่วยงาน พฤติกรรมความเป็นผู้นำจึงมี
ผลไปถึงผลผลิตขององค์กร ความพึงพอใจขวัญและกำลังใจ ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน ความ
กระตือรือร้น ซึ่งคุณลักษณะผู้นำมักจะแสดงออกในรูปแบบของพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ เช่น
ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ความสามารถในการตัดสินใจ กล้าคิด กล้าทำ มีความรับผิดชอบ มี
วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความรู้ความชำนาญในด้านเทคนิคสูง (Technical Skill) เป็นที่ยอมรับของ

กลุ่ม มีอิทธิพลเหนือกลุ่มบุคคลอื่นได้ในทุกสถานการณ์ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 229) ผู้นำคือบุคคลที่มีอิทธิพลสูงใจที่จะทำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ทำให้องค์การประสบความสำเร็จความล้ำหน้า ผู้นำเป็นผู้ตัดสินใจ กำหนดปัญหา วางแผนและรับผิดชอบต่อความอยู่รอดหรือการพัฒนาองค์กร และผู้นำยังเป็นผู้ประสานประโยชน์ในกลุ่มเสมือนเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม ใช้อำนาจ หรืออิทธิพล หรือความสัมพันธ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อนำกลุ่มประกอบกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยพบว่าคุณลักษณะสำคัญของคนเป็นผู้นำ ได้แก่ ความมีพลังและความทะเยอทะยาน (Energy and ambition) ความปรารถนาที่จะนำผู้อื่น (The desire to lead) ความซื่อสัตย์มีจริยธรรมยึดมั่นหลักการ (Honesty and integrity) ความเชื่อมั่นตนเอง (Self-confidence) ความเฉลียวฉลาด (Intelligence) ความรอบรู้ในงาน (Job-relevant knowledge) และสอดคล้องกับงานวิจัย ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้ง และปัจจัยการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 พบว่าการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่นำมาใช้ในการตัดสินใจคือ ภาวะความเป็นผู้นำ และรองลงไปเรียงลำดับตามความสำคัญ คือ ความซื่อสัตย์ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ครอบครัว การสัญญาว่าจะให้วิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การเป็นคนท้องถิ่น บุคลิกลักษณะ การทำงานเพื่อสังคม และการเป็นคนมีชื่อเสียง โดยการตัดสินใจเลือกตั้งนั้นปัจจัยเรื่องคุณลักษณะ คุณสมบัติ และบทบาทของผู้นำ เป็นสิ่งสำคัญในการตัดสินใจ

สำหรับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีเพศและอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น อาจเป็นเพราะประชาชนที่อยู่ตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเดียวกันคือทำนา และตำบลวังหลวงมีความเป็นอยู่ของชุมชนที่มีหมู่บ้านใกล้เคียงกันมีการปฏิสัมพันธ์ การพูดคุย การสื่อสาร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอยู่ในภายใต้สภาพสิ่งแวดล้อมที่คล้าย ๆ กันทุกหมู่บ้านตลอดจนเป็นญาติพี่น้องกัน โดยส่วนใหญ่ จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างกัน สอดคล้องกับ ถวิลวดี วังษ์ทอง (2547 : 76) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะของประชาชนต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด คือนายกต้องพร้อมเป็นตัวแทนหรือเป็นปากเสียงให้กับประชาชนในทุกโอกาสและทุกครั้งที่ประชาชนต้องการความช่วยเหลือ ควรหางบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ ไม่ใช่รอแค่งบประมาณของตนเองเท่านั้นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตรวจสอบการปฏิบัติงานของอบต. นายกควรจัดให้มีรถบริการงานต่าง ๆ ให้กับชาวบ้าน และควรจัดสรรงบประมาณให้กับทุกหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการศึกษาไปใช้

จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของประชาชนตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้จะลงสมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลครั้งต่อไปควรมีมนุษยสัมพันธ์สามารถเข้ากับประชาชนได้ดี และมีภาวะความเป็นผู้นำที่ซื่อสัตย์สุจริตและมีคุณธรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิธีการส่งเสริมสนับสนุนและเผยแพร่เกี่ยวกับประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตนในการเลือกตั้ง และการเพิ่มประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองต่อไป